

ACTIVITATS PER A ALUMNES, 10-12 anys

Els refugiats: inici d'una nova vida

La crisi humanitària del 2015 ha generat canvis i una nova situació en la societat dels països que acullen a les persones refugiades.

Aquestes activitats, organitzades en dues sessions d'una hora, estan pensades per sensibilitzar els alumnes respecte les dificultats que viuen les persones que fugen de països amb conflictes bèl·lics i, alhora, fer-los adonar de com poden contribuir, a títol personal, a millorar l'acollida de nous companys refugiats.

S'aconsella relacionar aquestes activitats amb les dues sessions del mòdul de formació per a famílies sobre "[l'acollida a les famílies refugiades](#)".

OBJECTIUS

1. Sensibilitzar-se sobre la situació de les persones refugiades a conseqüència dels conflictes bèl·lics.
2. Identificar emocions i sentiments que poden sentir els infants refugiats.
3. Saber per què hi ha tants refugiats sirians.
4. Conèixer la "Convenció dels Drets dels Infants".
5. Desenvolupar el valor de l'empatia i la solidaritat davant del problema dels refugiats, per acollir millor nous companys que arribin procedents de països en guerra.

SESSIÓ 1: Què passa a Síria?

En una sessió anterior el mestre demana als alumnes que portin a l'aula notícies que parlin de conflictes bèl·lics arreu del món.

1. Es comença la sessió comentant breument les notícies que els alumnes han portat i situant en un mapamundi a quins països succeeixen aquests conflictes bèl·lics. (5')
2. A continuació, el mestre demana als alumnes que s'organitzin en grups de tres i els explica que treballaran sobre els refugiats que fugen dels conflictes bèl·lics. Els alumnes disposaran d'un qüestionari que hauran de respondre veient el capítol del programa InfoK de TV3 dedicat als refugiats sirians. Abans de veure el programa, els alumnes disposaran d'uns minuts per llegir les preguntes. Durant el programa els alumnes hauran de prendre notes. *Vegeu [Annex. Document 1](#) (10')*
3. Visualització del monogràfic [Especial refugiats](#) del programa InfoK de TV3. (25')
4. En acabar el programa, els alumnes comparen amb els companys del petit grup les respostes que han donat. Tot seguit, es fa una posada en comú en gran grup. *Vegeu [Annex. Document 2](#) (20')*
5. Per acabar la sessió, el mestre demana als alumnes que facin una autoavaluació sobre la sessió. *Vegeu [Annex. Document 3](#) (5')*

CONTINUÏTAT A CASA

- Es proposa que els alumnes vegin amb els pares el vídeo [Especial refugiats](#) que han vist a l'aula i que posteriorment el comentin junts.

VISITA A L'EXPOSICIÓ “REFUGIATS, L'ODISSEA CAP A EUROPA”

Una bona opció per treballar aquest tema amb els alumnes, tant com una activitat programada a l'aula com una activitat familiar, és la visita a l'exposició itinerant Refugiats, l'odissea cap a Europa. Es tracta d'una exposició del fotògraf Sergi Càmera que dóna a conèixer les rutes que segueixen molts refugiats de països en conflicte cap al continent europeu, i els riscos que troben per cercar una nova vida.

SESSIÓ 2: Acomiadar-se

Per dur a terme aquesta activitat, els alumnes necessiten tenir accés a Internet.

1. El mestre comença la sessió amb una activitat que permetrà entendre als alumnes el concepte de “dret”. Es tracta d'una dinàmica en què el mestre ha de limitar-se a donar instruccions, sense fer valoracions, per tal que siguin els alumnes els que verbalitzin què han sentit. (5')

El mestre posa una paperera a primera fila, davant de la pissarra. Demana a tots els alumnes que facin una bola de paper i que intentin encistellar-la sense moure's del seu lloc. Quan tothom hagi llençat, el professor felicita a tots els que han encistellat, o els dóna un premi simbòlic. A continuació demana l'opinió sobre l'activitat a tots els alumnes. Possiblement els alumnes que no estan en primera fila es queixaran, ja que hauran “viscut” una injustícia. És aleshores que es pot iniciar una petita conversa, per vincular-ho amb els drets dels infants, que es treballaran al llarg de la sessió:

- **Estàvem tots en igualtat de condicions?**
- **Qui ho tenia millor per fer punteria?**
- **Perquè no tothom heu encistellat?**
- **Els que esteu a la primera fila, com us heu sentit?**
- **I la resta?**

El mestre pot extrapolar la idea amb els nens refugiats que fugen dels països en conflictes.

- **Viuen en altres països, però tenen també els mateixos drets que nosaltres?**
- **Tots els infants haurien de tenir tots els drets, encara que visquin en països diferents?**

El mestre ha de fer reflexionar als alumnes sobre el fet que tots els infants, independentment del país, raça, cultura o religió, tenen els mateixos drets fonamentals.

2. A continuació, el mestre passa el vídeo [Así se despidió de su hogar una niña refugiada siria](#) (La Vanguardia) S'inicia una conversa a partir del que han sentit en veure'l per tal d'analitzar quines situacions s'estan produint a Síria que dificulten la vida dels infants i quins drets de la Convenció de Drets dels Infants es vulneren en els conflictes bèl·lics. El mestre pot fer les següents preguntes: (10')

- **Per què creieu que s'acomiada?**
- **Com creieu que pot sentir-se?**
- **Quines coses ha de deixar enrere?**
- **Creieu que pot haver perdut algun dret?**

Per fomentar l'empatia dels alumnes vers els infants sirians, el mestre els ha d'ajudar primer a identificar la barreja de sentiments que pot sentir aquesta nena en haver de fugir de casa seva i del seu país, i en haver de renunciar a tantes coses. Ha de tenir present que és possible que no tots els alumnes siguin capaços d'expressar què senten davant d'aquesta situació. En relació als drets que pot haver perdut, donat que encara no s'han treballat, el mestre ha de deixar que els alumnes pensin.

3. El mestre presenta als alumnes [“La convenció dels Drets dels Infants”](#) (UNICEF. Versió adaptada per a joves), remarcant l'article 22 referent als infants refugiats. (10')
4. Els alumnes s'organitzen en petits grups i, consultant el document a l'ordinador, un secretari de cada grup omple un qüestionari. Vegeu [Annex. Document 4](#) (30')
5. A continuació es fa una posada en comú sobre la informació que han trobat. (5')
6. Un cop acabada la posada en comú, el mestre pot fer reflexionar als alumnes sobre la manca de drets que han pogut patir els infants refugiats. Pot també demanar-los que pensin activitats quotidianes per acollir nous companys que hagin viscut aquestes situacions, com per exemple:
  - *ensenyar-los l'escola i el seu entorn proper,*
  - *posar cartells en la seva llengua per la classe,*
  - *acompanyar-los quan han d'anar a un espai diferent de l'aula,*
  - *ajudar-los a comprendre el que han de fer i les normes de la classe,*
  - *jugar al pati amb ells,*
  - *ajudar-los a fer algun treball,*
  - *convidar-los a anar a jugar al parc en sortir de l'escola, etc.*
7. Per acabar la sessió, el mestre demana als alumnes que facin una autoavaluació sobre la sessió. Vegeu [Annex. Document 5](#) (5')

CONTINUÏTAT A CASA

- Es proposa valorar en família les campanyes que diferents ONG (UNICEF, ACNUR, Save the children...) estan fent per ajudar els refugiats, donant importància a la tasca que fan i valorant conjuntament la possible col·laboració amb alguna d'elles.

ANNEX. Document 1

QUÈ PASSA A SÍRIA?

Síria és un país que va ser notícia durant el 2015 per protagonitzar un gran conflicte bèl·lic que va fer que molts dels seus habitants fugissin del país.

- **Llegiu** les preguntes abans de veure el programa [Especial refugiats](#) (InfoK TV).
  - **Prengueu notes** mentre veieu el programa per poder fer després una posada en comú.
1. Amb quins països fa frontera Síria?
  2. Anomena la capital i algunes ciutats principals.
  3. La “primavera àrab” va ser un moviment de revolta civil que es va donar en molts països àrabs el 2011, que demanava la democràcia i mesures socials. En alguns països van aconseguir fer fora els governants. Quina posició va prendre Bashar Al-Assad, el president sirià?
  4. Què va provocar l'actuació del president?
  5. Dels 20 milions d'habitants que tenia Síria abans del conflicte, quants han fugit de la seva ciutat i s'han desplaçat dins del país des del 2011?
  6. Quants habitants han fugit de Síria i han demanat asil en altres països des del 2011?

7. A quins països van fugir primer?
8. Per què després van fugir a Europa?
9. Què en penses del fet que no tots els països acceptin refugiats?
10. En el documental es parla de tres nens sirians, la Hala, l'Aslan i l'Omar. Quina de les històries t'ha afectat més, a nivell personal o emocional? Per què?
11. Abans de veure aquest documental, quina opinió tenies sobre els refugiats?
12. Quina reflexió fas sobre els refugiats, en acabar de veure el programa?

ANNEX. Document 2

QUÈ PASSA A SÍRIA? Solucionari per al mestre

El mestre disposa del minutatge aproximat en què els alumnes poden trobar informació.

1. **Amb quins països fa frontera Síria?** (2:40, 7:45) *Síria és un país ubicat a l'Orient Mitjà (Àsia). Fa frontera amb Iraq, Israel-Palestina, Jordània, Líban i Turquia.*
2. **Anomena la capital i algunes ciutats principals.** (7:46, 10:15) *Damasc és la capital. El vídeo no anomena altres ciutats importants de Síria, com poden ser Aleppo, Homs, Latakia... Caldria que si els alumnes no en saben dir cap, ho digués el professor donat que aquestes ciutats no són anomenades en el vídeo que han vist.*
3. **La “primavera àrab” va ser un moviment de revolta civil que es va donar en molts països àrabs el 2011. Els ciutadans demanaven democràcia i mesures socials. En alguns països van aconseguir fer fora els governants. Quina posició va prendre Bashar Al-Assad, el president siria?** (3:00) *En el març de 2011, després de la “Primavera àrab”, durant la qual la població de diferents països àrabs es va revoltar per fer fora els seus governants perquè eren massa autoritaris, Baixar Al-Asad va treure els soldats i els tancs al carrer per anar contra la gent que volia fer fora el seu govern. La lluita contra aquests grups rebels va ser el principi de la guerra.*
4. **Què va provocar l'actuació del president?** (3:00) *Es va iniciar una guerra, en la qual es van veure implicats molts altres països, que va acabar donant lloc a la fugida de gran part de la població civil. Això va provocar una crisi dels refugiats d'abast internacional.*
5. **Dels 20 milions d'habitants que tenia Síria abans del conflicte, quants han fugit de la seva ciutat i s'han desplaçat dins del país des del 2011?** (3:56) *El vídeo diu que la meitat de la població, uns 10 milions aproximadament, han hagut de deixar les seves cases. El mestre pot oferir també les dades de l'ONU de 2015: 8 milions de desplaçats i 5 milions de refugiats. El mestre pot aclarir la diferència, en termes polítics entre refugiats i desplaçats; els refugiats són aquelles persones que s'han vist obligades a abandonar el seu país per la guerra, la violència o la persecució, així com per les violacions dels drets humans; mentre que els desplaçats es diferencien dels refugiats perquè no creuen fronteres internacionals a la recerca de seguretat i protecció, sinó que es queden dins dels límits del seu propi país.*
6. **Quants habitants han fugit de Síria i han demanat asil en altres països des del 2011?** (4:00) *Al vídeo es diu que uns 4 milions de persones, que és la mateixa xifra que va donar l'ONU el 2015, (4,1 milions de persones)*
7. **A quins països van fugir primer?** (8:00) *Van fugir primer als més propers: Turquia, Líban, Jordània i Iraq, amb la intenció d'estar a prop del seu país per poder-hi tornar en acabar el conflicte.*

- 8. Per què després van fugir a Europa?** (8:00, 9:40, 14:40) *El conflicte es va allargar, els camps de refugiats en països propers es van anar massificant; no es veia una solució propera al conflicte; els refugiats fugen buscant una vida millor, lluny de les ciutats destruïdes i de la guerra.*
- 9. Què en penses del fet que no tots els països acceptin refugiats?** *Resposta lliure. (4:32, 9:30, 13:20) El mestre hauria d'explicar-los que existeix un tractat internacional "Convenció sobre l'Estatut dels Refugiats de 1951", que vetlla pels drets dels refugiats. Hi ha 142 països en el món que l'han signat (molt pocs s'han abstingut). Segons [ACNUR](#) (Agència de la ONU per als Refugiats) tots els països signants estan obligats a complir les disposicions d'aquests tractat i donar acollida als refugiats. No sempre però són ben acollits i de vegades en alguns països posen molts entrebancs per acceptar-los, malgrat haver signat el tractat, justificant-se en problemes interns, polítics o econòmics. Aquests fets poden ser motiu per fer-los reflexionar sobre els conceptes de justícia social i solidaritat.*
- 10. En el documental es parla de tres nens sirians, la Hala, l'Aslan i l'Omar. Quina de les històries t'ha afectat més, a nivell personal o emocional? Per què?** (5:00, 10:00, 15:00) *Resposta lliure dels alumnes*
- 11. Abans de veure aquest documental, quina opinió tenies sobre els refugiats?**
Resposta lliure dels alumnes
- 12. Quina reflexió fas sobre els refugiats, en acabar de veure el programa?** *Resposta lliure dels alumnes*

ANNEX. Document 3

INDICADORS D'AUTOVALUACIÓ

Ara que ha acabat la sessió, valora el teu treball de 0 a 2 punts, tenint en compte que 0 és el valor més baix i 2, el més alt en cada ítem. Finalment suma la puntuació i obtindràs l'avaluació de l'activitat.

1. He entès les dificultats dels refugiats que emigren a Europa	0	1	2
2. He reflexionat sobre com es poden sentir els infants refugiats.	0	1	2
3. He aportat notícies sobre aquest tema.	0	1	2
4. He participat activament en el treball en petit grup.	0	1	2
5. He aportat reflexions a les converses en gran grup.	0	1	2
6. He trobat interessant aquesta activitat.	0	1	2

Nota de l'activitat: ..... + ... + ... + ... + ... = ...

ANNEX. Document 4

LA CONVENCIÓ DELS DRETS DELS INFANTS

1. Què és aquest document?
2. En quin any es va signar?
3. Quants països van signar-lo la primera vegada?
4. Actualment està signada per tots els països de les Nacions Unides, llevat de dos. Quins?
5. Quants articles té aquest document?
6. Tenen tots la mateixa importància?
7. És obligatori que els Estats acompleixin aquests articles?
8. Busqueu els següents articles al document "[La convenció dels Drets dels Infants](#)" ([Adaptat](#)). Penseu en els vídeos que hem vist en les dues sessions i reflexioneu sobre quins d'aquests Drets s'estan vulnerant a Síria actualment.
  - Article 3: Interès superior de l'infant
  - Article 6. Supervivència i desenvolupament
  - Article 10. Reunió de la família
  - Article 13. Llibertat d'expressió
  - Article 18. Protecció de la intimitat
  - Article 22. Infants refugiats
  - Article 23. La salut i els serveis sanitaris
  - Article 28. L'educació
  - Article 38. Infants en conflictes armats

ANNEX. Document 5

LA CONVENCIÓ DELS DRETS DELS INFANTS

Solucionari per al mestre

1. **Què és aquest document?** *La Convenció dels Drets dels Infants és un document de les Nacions Unides que recull els Drets dels infants i joves menors de 18 anys.*
2. **En quin any es va signar?** *El 1989 i es va convertir en Llei el 1990*
3. **Quants països van signar-lo la primera vegada?** *20 països, entre ells, Espanya*
4. **Actualment està signada per tots els països de les Nacions Unides, llevat de dos. Quins?** *Somàlia i Estats Units*
5. **Quants articles té aquest document?** *En té 54.*
6. **Tenen tots la mateixa importància?** *Sí, tots són igual d'importants*
7. **És obligatori que els Estats acompleixin aquests articles?** *Sí que ho és, ja que cada article correspon a un dret relacionat amb els principis que tant els governs com les persones han de respectar i defensar sempre:*
  - *No discriminació*
  - *Interès superior del nen (sempre s'ha de protegir)*
  - *Dret a la vida, la supervivència i el desenvolupament*
  - *Participació en la societat*

8. **Busqueu els següents articles al document “[La convenció dels Drets dels Infants](#)” ([Adaptat](#))”. Penseu en els vídeos que hem vist en les dues sessions i reflexioneu sobre quins d'aquests Drets s'estan vulnerant a Síria actualment.**

- a. **Article 3: Interès superior de l'infant**
- b. **Article 6. Supervivència i desenvolupament**
- c. **Article 10. Reunió de la família**
- d. **Article 13. Llibertat d'expressió**
- e. **Article 18. Protecció de la intimitat**
- f. **Article 22. Infants refugiats**
- g. **Article 23. La salut i els serveis sanitaris**
- h. **Article 28. L'educació**
- i. **Article 38. Infants en conflictes armats**

El mestre ha de fer reflexionar els alumnes sobre el fet que en una situació de conflicte bèl·lic s'acostumen a vulnerar molts dels drets fonamentals.

ANNEX. Document 6

INDICADORS D'AUTOVALUACIÓ

Ara que ha acabat la sessió, valora el teu treball de 0 a 2 punts, tenint en compte que 0 és el valor més baix i 2, el més alt en cada ítem. Finalment suma la puntuació i obtindràs l'avaluació de l'activitat.

1. He reflexionat sobre les conseqüències dels conflictes bèl·lics en els infants	0	1	2
2. He après quins són els principals drets, reconeguts a nivell internacional, que tenim els infants.	0	1	2
3. He reflexionat sobre com puc ajudar nous companys que hagin viscut un conflicte bèl·lic.	0	1	2
4. He participat activament en el treball en petit grup.	0	1	2
5. He aportat reflexions a les converses en gran grup.	0	1	2
6. He trobat interessant aquesta activitat.	0	1	2

Nota de l'activitat: ..... + ... + ... + ... + ... = ...